



Euroopa Liidu  
Nõukogu

Brüssel, 20. mai 2022  
(OR. en)

9336/22

DEVGEN 100  
ACP 60  
RELEX 676

## MENETLUSE TULEMUS

---

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 20. mai 2022

Saaja: Delegatsioonid

---

Eelmise dok nr: 8938/22

---

Teema: ELi uuendatud partnerlus vähim arenenud riikidega  
- Nõukogu järeldused (20. mai 2022)

---

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused, mis käsitlevad ELi uuendatud partnerlust vähim arenenud riikidega ning mille nõukogu kiitis heaks 20. mail 2022 toimunud 3870. istungil.

**Nõukogu järeldused,  
mis käsitlevad ELi uuendatud partnerlust vähim arenenud riikidega**

1. EL ja selle liikmesriigid on kindlalt otsustanud edendada ambitsioonikaid rahvusvahelisi partnerlusi ning on pühendunud sellele, et leida koos vähim arenenud riikidega mitmepoolsed lahendused üleilmsetele probleemidele kooskõlas uue Euroopa arengukonsensusega, pidades silmas nende riikide ees seisvaid väljakutseid kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle 17 kestliku arengu eesmärgi ning Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisel. Sellega seoses tuleb nõukogu meelde ELi ja selle liikmesriikide pühendumust vaesuse ja nälja kaotamisele, haavatavuse vähendamisele ja ebavõrdsusega tegelemisele, et tagada, et kedagi ei jäeta kõrvale.
2. Geopoliitilise rivaalitseamise intensiivistumist ja kasvavat ülemaailmset konkurentsi arvesse võttes rõhutab nõukogu vajadust tugevdada tõhusat mitmepoolsust ja ühiselt edendada kestlikke rahvusvahelisi partnerlusi, mis põhinevad ühistel väärtustel, inimõigustel, soolisel võrdsusel ja vastastikusel austusel. Vähim arenenud riigid on hinnatud geopoliitilised partnerid, et tagada vastupanuvõimelisem ja turvalisem maailm ning kestlik ja kaasav ülemaailmne taastumine COVID-19 pandeemia ja Venemaa Ukraina-vastase agressiooni kontekstis. Nõukogu kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles reageerima vähim arenenud riikide konkreetsetele vajadustele nende partnerluste tõhusa rakendamise kaudu, et toetada kestliku arengu eesmärkide rakendamise kiirendamist.
3. Nõukogu tuleb meelde, et ametlik arenguabi on jätkuvalt peamine rahastamisallikas kõige vaesemate riikide, eelkõige vähim arenenud riikide puhul, kellel puudub riigisisene suutlikkus hankida rahalisi vahendeid muudest allikatest. Olles maailma suurim ametliku arenguabi andja, kinnitavad EL ja selle liikmesriigid veel kord oma pühendumust saavutada 2030. aastaks ühiselt siht eraldada vähim arenenud riikidele 0,20 % kogurahvatulust, mis on Addis Abeba tegevuskava üks peamisi eesmärke. Nõukogu rõhutab vähim arenenud riikidele praegu võimaldatava diferentseeritud kohtlemise tähtsust ning tervitab vähim arenenud riikide kategooriast välja arvamise kriteeriumide läbivaatamist, milles võetakse vähim arenenud riikide puhul lisaks kogurahvatulule elaniku kohta arvesse nende spetsiifilisi väljakutseid, sealhulgas inimressursse ning majanduse ja keskkonna haavatavust.

4. Nõukogu peab tervitatavaks, et 2022. aasta märtsis vastu võetud Doha tegevuskavas kohustatakse astuma konkreetsemaid samme vähim arenenud riikide toetamiseks, ning rõhutab, kui olulised on selle rakendamiseks ELi ja selle liikmesriikide ning Euroopa arengupankade ja finantseerimisasutuste võetud kohustused. Nõukogu jääb ootama ÜRO viienda vähim arenenud riikide teemalise konverentsi 2023. aastaks kavandatud teist osa ning kutsub üles saavutama ambitsioonikaid tulemusi. Lisaks tuleb nõukogu meelde, kui oluline on kestliku ja sujuva üleminekuprotsessi tagamiseks tegeleda vähim arenenud riikide kategooriast välja arvatud riikide spetsiifiliste probleemidega.
5. Nõukogu tuleb meelde, et ELi lähenemisviis rahvusvahelistele partnerlustele põhineb jätkusuutlikul ja prognoositaval rahastamisel ning tõhusa arengukoostöö põhimõtetel, ühistel väärtustel ja Euroopa tiimi lähenemisviisi parimal ärakasutamisel. Nõukogu innustab komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike kaasavate protsesside, omaluse põhimõtte ja ühiste huvide alusel võtma piirkondlike ja ülemaailmsete partnerluste ja strateegiate rakendamisel arvesse vähim arenenud riikide konkreetseid vajadusi. Seda silmas pidades kutsub nõukogu komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles võtma järelmeetmeid seoses 17.–18. veebruaril 2022 Brüsselis toimunud ELi ja Aafrika Liidu tippkohtumisel ning 22. veebruaril 2022 Pariisis toimunud ELi ning India ja Vaikse ookeani piirkonna ministrite foorumil võetud kohustustega, tuginedes AKV-ELi partnerlust käsitlevale õigustikule.
6. Nõukogu rõhutab, et oluline on tõhusalt käsitleda paljusid vähim arenenud riike mõjutavate konfliktide ja ebakindla olukorra algpõhjusi ja peamisi käivitajaid, sealhulgas ebavõrdsust, demokraatliku ja hea valitsemistava ning õigusriigi puudumist, kliimamuutusi ja võitlust loodusvarade pärast. Sellega seoses rõhutab nõukogu samuti vajadust jätkata tegelemist ebaseadusliku rände ja sundrände algpõhjustega. Need väljakutsed toonitavad humanitaarabi, arengu ja rahu omavahelisel seotusel põhineva integreeritud ja jätkusuutliku lähenemisviisi kesksel rollil ning ühiste konfliktianalüüside tegemise tähtsust. Nõukogu märgib, et vaesus ja ebavõrdsus, eelkõige vähim arenenud riikides, suurendavad konfliktide ja ebakindluse ohtu. Sellega seoses rõhutab nõukogu vajadust ennetada uusi kriise ja neile reageerida, suurendada vastupanuvõimet, et võidelda ebakindluse põhjustega, ning edendada kaasavat ja kestlikku taastumist kooskõlas parema ja keskkonnahoidlikuma ülesehitamise lähenemisviisiga, juhindudes kestliku arengu eesmärkidest, tegeledes igat liiki ebavõrdsusega ja järgides põhimõtet, et mitte kedagi ei tohi kõrvale jätta.

7. Nõukogu märgib sügava murega, et Venemaa Ukraina-vastasel agressioonil on märkimisväärne negatiivne mõju ülemaailmsele toiduga kindlustatusele ja toiduainete hindadele. Nagu ÜRO kriisidele reageerimise rühm on välja toonud, halvendab see juba niigi murettekitavat ülemaailmset toiduga kindlustatuse olukorda, mille on põhjutanud COVID-19 pandeemia, kliimamuutused ja muud üleilmsed probleemid, mis mõjutavad eelkõige vähim arenenud riike ja neid riike, kus sõltuvus välistest toidu-, energia- ja väetisetarnetest on suurim. Sellega seoses kinnitab nõukogu taas, et suurendamiseks rahvusvahelisi jõupingutusi ülemaailmsete toiduga ja toitumisealase kindlustatuse probleemide lahendamiseks, on vajalik õigeaegne ja tõhus koordineerimine rahvusvaheliste organisatsioonide ning teiste asjaomaste partnerite ja algatustega, nagu ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) ja teiste Roomas asuvate ametitega, G7 toiduga kindlustatuse ülemaailmse liiduga ja FARM-algatusega. Nõukogu rõhutab eriti vajadust tugevdada vähim arenenud riikide endi kestliku toidutootmise võimet ning mitmekesistada nende toidutarneahelaid ja piirata toidukaupade avatud kaubandust takistavaid tõkkeid. Kooskõlas 2022. aasta märtsi teatisega „Toiduga kindlustatuse tagamine ja toidusüsteemide toimekindlamaks muutmine“ jätkab EL partnerriikide, eelkõige kõige haavatavamate riikide toetamist nende toimekindlatele ja kestlikele toidusüsteemidele üleminekul.
8. Nõukogu rõhutab vähim arenenud riikide väga suurt haavatavust kliimamuutuste, elurikkuse vähenemise ja keskkonnaseisundi halvenemise tõttu ning nende olulist rolli kliima kaitsmisel ja elurikkuse säilitamisel. Viidates Pariisi kokkuleppele ja Glasgow kliimapaktile, tunnustab nõukogu vähim arenenud riikide spetsiifilisi vajadusi ja probleeme kliimamuutustega kohanemisel ja nende mõju leevendamisel. Lisaks tervitab nõukogu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärgul vähim arenenud riikidega seoses tehtud edusamme ja valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli (IPCC) hiljutist tööd, näiteks selle panust teemal „Mõju, kohandumine ja haavatavus“. Nõukogu kutsub üles võtma bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul vastu uue ambitsioonika ülemaailmse elurikkuse raamistiku, millel on selged eesmärgid ning tugev ja läbipaistev rakenduskord ning mille raames antakse ka piisavaid rahalisi ja mitterahalisi vahendeid, mis on vähim arenenud riikide jaoks üliolulised. Nagu teistes riikides, tuleks ka vähim arenenud riikides integreeritud ja sidusal viisil rakendada poliitikat, mis on seotud majandusliku ja sotsiaalse arengu, kliimamuutustega kohanemise, elurikkuse säilitamise ja kestliku kasutamise, veevarude integreeritud majandamise, samuti mulla degradeerumise, metsade hävitamise ja kõrbestumise vastase võitluse ning katastroofideks valmisoleku meetmetega, et edendada vastupanuvõimet kliimamuutustele ja soodustada looduslike ökosüsteemide kestlikku majandamist, mille hea näide on suure roheline müüri algatuse täiendavaks rahastamiseks loodud vahend „Great Green Wall Accelerator“.

9. Nõukogu märgib murega, et COVID-19 kriis on selgelt näidanud vähim arenenud riikide suurt haavatavust väliste šokkide suhtes ning põhjustanud tagasilööke kestliku arengu eesmärkide, eelkõige inimarengu eesmärkide saavutamisel vähim arenenud riikides. Nõukogu kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles pöörama vähim arenenud riikides erilist tähelepanu inimarengule, järgides terviklikku lähenemisviisi sellistes valdkondades nagu tervis ja inimõigused, toiduga ja toitumisalane kindlustatus, haridus, digiüleminek, sotsiaalkaitse kättesaadavus ja inimväärtete töökohtade loomine. Sellega seoses tuleb nõukogu meelde, et oluline on ümberkujundav lähenemisviis, mis käsitleb soolise ebavõrdsuse algpõhjuseid, ning rõhutab samuti, et soolise võrdõiguslikkuse, naiste mõjuvõimu ja soolõime edendamine ning võitlus mitmekordse diskrimineerimisega, millega seisavad silmitsi haavatavad või tõrjutud inimesed, on vähim arenenud riikides eriti tähtis ning on ELi prioriteet kõigis tegevusvaldkondades. Nõukogu tuleb meelde, et EL on jätkuvalt pühendunud sellele, et teha rohkem jõupingutusi ja võtta rohkem meetmeid, eesmärgiga tagada kõigi inimõiguste edendamine, kaitsmine ja järgimine ning rakendada täies ulatuses ja tõhusalt Pekingi tegevusprogrammi ning rahvastiku ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi ja nende programmide läbivaatamiskonverentside tulemusi, ning on sellega seoses jätkuvalt pühendunud seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele. Seda silmas pidades kinnitab EL taas oma kindlat tahet edendada, kaitsta ja järgida iga inimese õigust omada täielikku kontrolli ning otsustada vabalt ja vastutustundlikult oma seksuaalsuse ning seksuaal- ja reproduktiivtervisega seotud küsimuste üle ilma diskrimineerimise, sunni ja vägivallata. Lisaks rõhutab EL vajadust tagada üleüldine juurdepääs kvaliteetsele ja taskukohasele igakülgssele seksuaal- ja reproduktiivtervise alasele teabele ja haridusele, sealhulgas põhjalikule seksuaalkasvatusele, ning tervishoiuteenustele.
10. Nõukogu kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles täiendavalt toetama tervishoiusüsteemi suutlikkuse suurendamist ja avaliku taristu tugevdamist vähim arenenud riikides, et saavutada üldine tervisekindlustus. Suurt tähelepanu tuleks pöörata järgmisele: õigusraamistikud ja ravimite tootmisvõimsus ning veevarustusele, nõuetekohastele sanitaartingimustele ja hügieenile ning põhilistele tervishoiuteenustele juurdepääsu parandamine. Sellega seoses rõhutab nõukogu Euroopa tiimi Aafrikas välja töötatud algatusi, mis hõlmavad näiteks terviseturvet ja pandeemiate ennetamist, nendeks valmisolekut ja neile reageerimist, e-tervist, vaktsiinide, ravimite ning tervisetoodetega seotud tehnoloogiate tootmist ja kättesaadavust ning rahvatervise instituutide toetamist.

11. Nõukogu rõhutab, kui oluline on toetada vähim arenenud riikide haridussüsteemide tugevdamist, et võimaldada kõigile võrdne ja kaasav juurdepääs kvaliteetsele haridusele, pöörates erilist tähelepanu tütarlastele ja noortele naistele, puuetega inimestele ja kõige haavatavamas olukorras olevatele inimestele. Nõukogu rõhutab vajadust pöörata muu hulgas koolide tervise- ja toitumisprogrammide kaudu erilist tähelepanu toitumisele, mida lapsed ja noorukid vajavad oma täieliku kasvu- ja arengupotentsiaali saavutamiseks. Nõukogu rõhutab noorte tähtsust oma riigi tuleviku kujundamisel ning vajadust pakkuda neile tulevikuväljavaateid, mis põhinevad kohaliku tööturu vajadustega kooskõlas oleval oskuste arendamisel ja paremal integratsioonil. Nõukogu kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles toetama vähim arenenud riikide põhi- ja keskkaridusasutuste, tehnilise ning kutsehariduse ja -õppe asutuste ning kõrgharidusasutuste ja teadusasutuste suutlikkuse suurendamist. Sellega seoses rõhutab nõukogu, et oluline on kaasata vähim arenenud riikide teadlased riigi- ja piirkonnaspetsiifiliste väljakutsete ning nendega tegelemiseks sobivate vahendite üle peetava uuendatud arutelu protsessi.
12. Nõukogu innustab komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike jätkama jõupingutusi vähim arenenud riikide majanduse sisemise suutlikkuse suurendamiseks, edendades kestlikku arengut, kaubandust ja vastupanuvõimelist majandust muu hulgas struktuurireformide kaudu, keskendudes eelkõige riigisiseste ressursside kasutuselevõtu tugevdamisele, avaliku sektori finantsjuhtimisele, heale valitsemistavale ning erasektori arengu ja välismaiste otseinvesteeringute tingimuste parandamisele, samuti vastutustundlikule äritegevusele ja hoolsuskohustuse standarditele kohalikul tasandil. Nõukogu tunnustab eelarvetoetuse ja suutlikkuse suurendamise, sealhulgas Euroopa avaliku sektori eksperditeadmiste ja vastastikuste partnerluste rolli nende eesmärkide saavutamisel, kui tingimused seda võimaldavad. Nõukogu rõhutab vähim arenenud riikide tööturu struktuurset haavatavust ja COVID-19 pandeemia mõju tootmisele ja tootlikkusele ning rõhutab, kui oluline on toetada tööhõivet ja inimväärselt tööd ning tugevdada tööturuasutusi. Lisaks kutsub nõukogu üles rakendama õigeaegselt, kooskõlastatult ja läbipaistvalt võlteeninduse peatamise algatusest kaugemale ulatuva võlakäsitluse ühist raamistikku ning algatust eriarveldusühikute või vabalt kasutatavate väeringute vabatahtlikuks suunamiseks liikmesriikidest ja teistest tugeva välispositsiooniga riikidest haavatavatesse riikidesse, et toetada nende taastumist.

13. Nõukogu kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles võtma järeelmeetmeid seoses strateegia „Global Gateway“ eesmärkidega, et hõlbustada avaliku ja erasektori investeeringuid kestlikku ühenduvusse ja kvaliteetsesse taristusse, tuginedes kohaliku ja piirkondliku majanduse ning kohalike ja piirkondlike kogukondade vajadustele ja võimalustele, mis määratakse kindlaks partnerriikidega peetavates dialoogides, ning ELi strateegilistele huvidele. Samuti kutsub nõukogu komisjoni üles Euroopa välisteenistusega ja liikmesriikidega ning Euroopa arengupankade ja finantseerimisasutustega koordineerides tegema järgmist:

– uurima võimalusi tehnilise abi andmiseks vähim arenenud riikidele, võimaluse korral Euroopa tiimi lähenemisviisi järgides, et toetada kestlike ja pangalaenukõlblike projektide arendamist ning kestliku rahastamise ja kestlike investeeringute suurendamist soodustava keskkonna loomist;

– uurima võimalusi uuenduslikuks ja kaasavaks rahastamiseks, et kaasata vähim arenenud riikide jaoks erakapitali, võttes arvesse olemasolevaid parimaid tavasid ja seonduvaid rahvusvahelisi algatusi, sealhulgas G7 taristu- ja investeerimispartnerlust.

Ühenduvusprojekte tuleks kavandada ja rakendada kõige kõrgemate sotsiaalsete, majanduslike ja keskkonnastandardite kohaselt.

14. Nõukogu tunnistab samuti, et kaasavas ja kestlikus arengus etendavad olulist rolli kohalikud omavalitsused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, kes on kaasatud valitsemis- ja arenguküsimustesse nii iseseisvalt kui ka rakenduspartneritena. Nõukogu väljendab muret kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise pärast ning rõhutab, et paljudes vähim arenenud riikides on väga oluline kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kaitsta ja edendada. Ka detsentraliseeritud koostöö ja avaliku sektori eksperditeadmised on vähim arenenud riikidele suunatud Euroopa koostööpoliitika asjakohased vahendid, mille abil tugevdatakse institutsioonilist suutlikkust ning kohalikku majandusarengut ja valitsemistava.

15. Nõukogu innustab komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike kasutama Euroopa tiimi lähenemisviisi, et suurendada koostööd vähim arenenud riikidega ning rakendada naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumenti „Gloaalne Euroopa“. Selle uue tervikliku ja kaasava lähenemisviisi kohaselt tuleks kasutusele võtta kõik vähim arenenud riikide puhul kasutada olevad vahendid, eelkõige Euroopa tiimi algatused ja Euroopa arengualase finantsstruktuuri vahendid, nagu Euroopa Kestliku Arengu Fond+ (EFSD+), suurendades selleks Euroopa arengupankade ja finantseerimisasutuste, sealhulgas Euroopa Investeerimispanka (EIP) ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) rolli ning tehes koostööd kohalike ja piirkondlike pankade ning teiste rahvusvaheliste osalejatega. Erilist tähelepanu tuleks pöörata meetodite ja vahendite rakendamisega seotud spetsiifilistele probleemidele vähim arenenud riikides, eelkõige ebakindlale olukorrale, konfliktiolukorrale või konfliktijärgsele olukorrale.
16. Nõukogu rõhutab, kui oluline on Euroopa tiimi lähenemisviisi järgides suurendada ELi ja vähim arenenud riikide partnerluse sidusust ja nähtavust, kasutades näiteks strateegiat „Global Gateway“, ning märgib, et desinformatsiooni vastu võitlemiseks on vaja koordineeritud kommunikatsioonistrateegiat. Nõukogu kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust, Euroopa Investeerimispanka, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanka ning liikmesriike üles tagama seoses Euroopa tiimi lähenemisviisi raames tehtud ELi ühiste jõupingutustega tõhusa teabevahetuse ja diplomaatilise dialoogi, muu hulgas koordineerides ELi delegatsioonide ja liikmesriikide tegevust.

---